

A beteg is, az orvos is
áldozata a rendszernek

Mitől beteg az egészségügy?

Alig múlik el nap anélkül, hogy újabb megrázó drámákról ne érkezzen hír az egészségügy berkeiből. A drága gyógyszerekről és felszerelésekről, a kevés orvosról és az infrastruktúra katasztrofális állapotáról szóló híradások mellett ma már hallunk korrupcióról, tiltott hírszerzésről, ipari kémkedésről is. Recseg-ropog a rendszer: fenntartása mindenhol a „fejlett” világban csillagászati összegekbe kerül. A pénzügyi terhek alatt roskadozik a legtöbb ország költségvetése - miközben egyre több az orvosi vagy kórházi ápolásra szoruló beteg. A milliárdok áramlanak, miniszterek jönnek-mennek, a népek halnak - s úgy látszik, hiányzik a politikai bátorság a cselekvéshez, a változtatáshoz..

Viktor

Mi romlott el? Az ördög, ez esetben nem a részletekben van. Ellenkezőleg. Az egészségügy egész nyugati rendszere, alapjaiban, alapelveiben úgy rossz, ahogy van.

Elsősor is, nem gyógyításról kellene beszélni, hanem megelőzésről – egészséges gondolkodásmódról, táplálkozásról, életmódról; arról, hogyan állíthatnánk vissza az ember összhangját a természettel. Ám erről orvosgyegyetemen alig hallani.

Másodsor, ha már a megelőzésnél – vagy annak hiányánál – tartunk: fogyasztás-centrikus társadalmakban az azonnali élmény és a gyors öröm a vágy titokzatos tárgya. Gyorsan és hatékonyan célszerű enni, inni, fájdalomt csillapítani, sebtiben kell növényt természeteni, állatot tenyészteni, élelmiszert termelni, méghozzá sokat és olcsón... Persze, ehhez vegyszerek, tartósítók, dúsítók, ízfokozók, stb. garjadájára van szükség. S nincs idő végiggondolni, hogy köszöni meg ezt a bánásmódot a természet vagy a szervezetünk. Majd bekapunk valamit, ha fáj. Mama antidepresszánt

szed, apuka Viagrát, a gyerekek pedig hiperaktivitás elleni pirulát.

Harmadsor, partvonalon kívülre került az egészségügyi játszma két eredeti főszereplője – az orvos és a beteg. Azelőtt a beteg megbeszelte problémáját a sámannal-varázslóval-bábával-orvossal, s elégedetten ment mindenki a maga dolgára. Időközben biznissz lett az egészségügy. Hatalmas biznissz. Ma a beteg is, az orvos is csak áldozata a rendszernek, s együtt nézik, miként zajlik a fejük fölött egy hatalmas, globális, a dollárok milliárdjainak megszerzéséért folyó küzdelem. Az orvos, egyik oldalon, elvesztette szakmai hatalmát – a diagnózist gépek készítik, a terápiát gyógyszergyártók írják elő. Csak a betegsége jut idő, a beteg emberre nem. A beteg pedig, a másik oldalon, elvesztette pénzügyi hatalmát – mert noha adóin keresztül továbbra is ő finanszírozza az egészségipart, a döntésekbe már régóta nem szólhat bele. Itt a részvényes állja a ceppet, de szavazati joga nincs. Joga csak az engedelmeséghez van. Az történik vele, amit az orvos, a kórház, a rendelőtintezet, a beteg-

biztosító, a gyógyszergyár, a szabályok, magyarul: a rendszer diktál neki. Pedig itt az ő egészsége, az ő élete a tét – ő az egész egészségügy célja és létezésének értelme.

Negyedsor, a beteget és az orvost egyaránt megfosztották szabad választási jogától. Emiatt elsorvadt a szabad választás képessége is. Ha egy beteg a rendszer adta kereteken belül kezelte magát (azaz, az elfogadott kórházakban, intézményekben, az engedélyezett eljárásokkal, szerekekkel és eszközökkel, illetve az erre jóváhagyott orvos vagy gyógyszerész közreműködésével), akkor költségeit állja a biztosító – s a gépezet minden hűséges szereplője megkapja bérét a közös kasszából. De ha a beteg más utat választ, s természetes gyógymódokat, megoldásokat akar igénybe venni, akkor magára marad, gyógyszerkészítményeit (ha hozzájuk tud jutni) maga kénytelen fizetni, s még azt is el kell túrnia, hogy kigúnyolják naivságáért és hisztériájáért.

Ha az orvos tér le a számára kijelölt „tudományos” ösvényről, akkor azt kockáztatja, hogy komolytalanvá válik saját szakmája körében, s a hatóság kiközösíti, ellehetetleníti, eltiltja. A népi, ősi, természetes gyógymódok jelentős részén csak nevetnek. De nem mindegy végső soron, hogy mitől gyógyul meg a beteg, ha meggyógyul?

A beteg és az orvos sok évezredes zavartalan, közvetlen párbeszédébe tehát az elmúlt száz évben egyre többen szálltak be. S egyre többen szóltak bele. Az orvosok szövetségei. A kórházak szövetségei. A kormányzati, engedélyező, szakmai felügyeleti és politikai szervezetek. A privát és állami betegbiztosítók, akik a pénz elosztása fölött döntenek. A jogászok és a bíróságok. Az újabb és újabb gyógyszer-, fel-

szerelés- és diagnosztikai gyártók – még sorolni is nehéz! S a sok bába között valahol elveszett a beteg. Ha a beteg is, az orvos is, az egészségügyi személyzet, a kormány is ennyire elégedetlen az „egészségügy” jelenlegi állapotlan helyzetével, akkor ki húz belőle hasznot? „Cui bono?” Azaz, ki profitál? Teszi fel a kérdést most megjelent, **„Az Egészségügyi Maffia”** c. lélegzetelállító, s egyben felemelően szép könyvében **Ghislaine St-Pierre Lanctot** kanadai orvosnő (illetve ex-orvosnő, mivel könyve megjelenése után a hatóságok beperelték, megfosztották doktori címétől, s élete végéig eltiltották az orvoslás gyakorlásától).

A válasz megtalálásához ezúttal is elég kinyomozni, honnan hová áramlik a pénz. Nagyon egyszerű: az adókból és biztosító társasági befizetésekből származó irtatlan pénzek java-részt a multinacionális ipar cégeihez kerülnek – a nagy gyógyszer-, berendezés- és diagnosztikai termékgyártóhoz.

Bízni magunkban

Lanctot arra figyelmeztet, hogy a gyógyulás az egyének, a páciensek kezében: a mi kezünkben van. Dönthetünk úgy, hogy nem teszünk semmit, s rendesen bevesszük a tablettáinkat, s meghalunk. Dönthetünk úgy is, hogy megtámadjuk az egészségügyi maffiát, tiltakozunk ellene, szembeszállunk vele, amibe jól kifáradunk, s ugyanúgy meghalunk.

De dönthetünk úgy, hogy felismerjük a maffiát, de mögé látunk, s felfedezzük, hogy nincs

„A tudományos orvoslás a tüneteket és a test jelzéseit tünteti el anélkül, hogy meggyógyítaná a problémát. Csak lenyesi a jéghegy csúcsát. De a probléma, a jéghegy zöme azonban továbbra is ott van. Mivel a tudományos orvoslás az okot nem kezeli, függőségi és állandó alárendeltségi állapotban tartja a pácienszt.”

rá szükségünk! Az ön-egészségügyet kell megteremtünk: végképp elzárkózni a hatóságoknak a hamis biztonságról és védelemről tett ígéretei elől, s megbízni saját magunkban, hiszen szuverén, döntésképes egyének vagyunk,

s tudjuk, mi jó nekünk, s mi rossz. Meg kell teremteni az orvos és a beteg, mint két egyenrangú fél közti közvetlen, egymásra épülő társas kapcsolatot, amelybe nem szól bele senki. A páciens szerezz vissza ellenőrzését a saját pénze felett. Döntse el, kitől kér tanácsot, s kinek fizet ezért a tanácsért; lehetőleg fizessen közvetlenül, s ne közvetítőkön, betegbiztosítókon keresztül. Inkább a tanácsokért,

konzultációkért fizessen, semmint kezelésért. Váltson orvost, ha szíve úgy diktálja. Gondolja meg kétszer is, mielőtt aláírná, hogy elfogadja-e a rajta végzendő különböző vizsgálatokat és tesztek. Gondolja végig, mit vásárol, s kitől: támogassa a helyi, közösségi termelést és ipart, azt, amelyet ismer. Vállaljon felelősséget saját egészségéért, s annak költségeiért. Ne az orvostól várjon diagnózist – a sorsa, s egészségének alakulása is, a saját kezében van. Az csak tőle függ.

Az orvos pedig együttműködő társaként cselekedjen – ne félistenként vagy guruként. Az

„Soha ne fordulj a tudományos orvosláshoz megelőzési szándékkal. Ez olyan lenne, mintha fognál egy kalapácsot azért, hogy leüsd az ablaküvegen zümögő legyet. Nem mindig sikerül megölni a legyet, az ablakot viszont mindig betöröd.”

orvos legyen tanácsadó, aki áldoz annyi időt betegére, hogy rendes diagnózist készít számára – még akkor is, ha ehhez csökkenteni kell a munka mennyiségét. Elsősorban tanácsadásért kérjen pénzt, ne kezelésért. Tiszteleg betegét, ahogy a beteg is tiszteli őt, s bánjon vele úgy, ahogyan ő szeretné, hogy mások bánjanak vele. Végteére is a beteg gondoskodik az orvos megélhetéséről! Gyakoroljon egészség-központú orvoslást, kerülje a felesleges tesztek, vizsgálatokat és gyógyszeres kezeléseket, hacsak azok nem elengedhetetlenül szükségesek. Tartsa tiszteltben ügyfele, a beteg döntéseit, s működjön vele együtt a kezelési mód kiválasztásában. Ne tűrje, ha kollégája veszélyes praktikákat folytat – ne legyen többé érvényes a hallgatás törvénye, az „omerta”. Legyen nyitottabb az „alternatív” orvoslás irányában. Ne fogadjon el szívességet, juttatást az ipartól, főleg a gyógyszeripartól.

Utópia?

Lehet. Ez nézőpont kérdése. De tágítsuk képzeletünket! Lehet másképpen is szervezni az egészségügyet. Csak egy példa: a történelmi Kínában addig kapott fizetést az orvos a gondozása alatt álló családtól, amíg a családban nem volt beteg... az orvos az egészség megőrzésében volt érdekelt. Az egészségügy jelenleg elfogadott nyugati rendszere sürgős változtatást igényel, s ehhez másképpen kell gondolkodni. Nekünk kell másképpen gondolkoznunk. Kezdjük el. Csak nyerhetünk!

Álbetegségek gyártása

A megelőzés nevében az ember támad, törzűz, rombol. És eközben anyagilag is tönkre tesszük magunkat.

Vegyük például a terhességet. Mi lehetne ennél természetesebb? Őseinknek is születtek gyerekeik, sőt, nagyobb számban is, mint ma, és ők ugyanolyan egészségesek és értelmesek voltak, mint a mieink, anélkül, hogy valaha is orvoshoz mentek volna. De ez már a múlt. A megelőzés jegyében, vagy hogy a gyerek ne szülessen hibásnak, vagy nem tudom miért, az anyák gyaloggá válnak az egészségügyi rendszer sakktabláján. Nem az számít, Ő hogy van. A lényeg, hogy a baba „normális” legyen. Azaz, hogy megfeleljen a statisztikai normának. Néha az anyát ultrahangos vizsgálatnak vetik alá. Ha a magzat beszélni tudna...! Aztán ha hízni merne, az orvos egyből megdorgálja, s jól megijeszti. Ettől kezdve az anya aggodódik. De a helyzet még rosszabb lesz, ha valami paraméter nem a normának megfelelően alakul, vagy kétséges. Ekkor pokoli vizsgá-

lódás kezdődik. Ha a magzat nem követi a menetrendet, mesterségesen beindítják a szülést, vagy császármetszést rendelnek el. És hogy a későbbi komplikációkat elkerüljék, az anyának ettől kezdve már csak császáros szülése lehet. Az úgynevezett „normális” szülésnél rutin beavatkozásnak számít az epiziotomia. Ez egy nagy, mély vágás a vaginán azért, hogy megelőzzék a berepedést.

Egy nő életének minden természetes állapotát úgy kezelik, mint betegséget. Ez igaz a menstruációra, a klimaxra is, amire az orvos automatikusan hormonokat ír fel, hogy elkerüljék az úgynevezett komplikációkat. A rák-megelőző mammográfiáról csak annyit, hogy az nem megelőzés. Csak egy észlelő berendezés, hogy korábban kezelhessék. A vizsgálatok sokszor tévesek. A kezeléseik mégis maradnak ugyanazok. Nem sorolom tovább, hogy a nők testét hogyan rongálják, zsákmányolják ki, a lista egyszerűen túl hosszú. Ám nemcsak a nőkről van szó. A gyerekeket, akik nem illenek

az elfogadott mintába, szintén gyógykezelésnek tesszik ki. Azt a gyereket, aki fegyelmeztelen, vagy nem felel meg a szabvány statisztikai normának, „hiperaktív” nyilvánítják, és egy nem létező betegség miatt gyógyszerezik.

(részlet Ghislaine Lanctot *Az Egészségügyi Maffia* című könyvéből)